

Å ENERGI VANNKRAFT AS

Postboks 603 Lundsiden
4606 KRISTIANSAND S

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ole Martin Aanonsen, 37 01 78 51

Oversendelse av tillatelse til utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet - Åseral Sør - Å Energi Vannkraft AS

Vi viser til søknad om utslippstillatelse datert 16. august 2024.

Vedtak

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Agder gir med dette Å Energi Vannkraft AS tillatelse til utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet i forbindelse med bygging av Øygard kraftverk med tilhørende tunneler, veganlegg, massedeponier og riggområder.

Tillatelsen er gitt etter lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16. Tillatelsen gjelder fra dag dato. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr i brev av 30. oktober 2024, hvor vi varslet at vi vurderte å ta gebyr i samsvar med gebyrsats 5 eller 6. Vi begrunner valget av gebyrsats 6 med en medgått arbeidsmengde tilsvarende inntil ett ukesverk. Vedtak om gebyrsats 6 medfører at dere skal betale et gebyr på kroner 45 600.

Vedtaket om gebyr er gjort i medhold av forurensningsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Frister

Tabell 1: Oversikt over aktuelle tiltak det er gitt spesifikke tidsfrister for i tillatelsen.

Tiltak	Frist	Henvising til vilkår
Sende oppdatert måleprogram for utslippskontroll til Statsforvalteren i Agder	Innen anleggsstart	8.3
Rapportering av måledata til Vannmiljø	Minimum én gang per år	8.4.1
Sende halvårsrapport til Statsforvalteren i Agder	Innen en måned etter siste analyseresultat for halvåret foreligger	8.4.2
Sende sluttrapport til Statsforvalteren i Agder	Innen seks måneder etter at anleggsarbeidet er sluttført	8.4.2

Se også tillatelsens vilkårsdel for utfyllende bestemmelser knyttet til tiltakene og tidsfristene.

Kort om bakgrunnen for saken

Etter forurensningsloven § 7 må ingen sette i gang tiltak som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter unntaksreglene i § 8, er regulert i forskrift etter § 9 eller tillatt etter vedtak med hjemmel i § 11. Generelt er det slik at alminnelig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er tillatt etter forurensningsloven § 8 første ledd nummer 3.

Statsforvalteren i Agder har valgt en praksis hvor vi i hovedsak krever søknad om utslippstillatelse, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16, i vannkraftutbyggingssaker som omfatter mer enn en kilometer tunnel. Bakgrunnen for vurderingen er at tiltak av en slik størrelse medfører en reell risiko for å kunne medføre skade eller ulempe på naturmiljøet i et slikt omfang at anleggsarbeidene ikke omfattes av det generelle unntaket i forurensningsloven § 8 første ledd nummer 3.

Å Energi Vannkraft AS (ÅEVK) søkte 16. august 2024 om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet i forbindelse med utbyggingen av Åseral Sør-prosjektet i Åseral kommune. Søknaden omfatter også beskrivelse av alminnelige anleggsarbeider i forbindelse med oppfylling av steinmasser, etablering av anleggsveier og bygging av kraftstasjon mv.

Tiltaket er omfattet av konsesjon til Agder Energi Vannkraft AS - «Oppgradering og utvidelse av Skjerkaanleggene og revisjon av konsesjonsvilkår i Mandalsvassdraget i Åseral kommune», gitt ved kongelig resolusjon den 3. februar 2017 til.

Oppstart av anleggsfasen vil trolig være i løpet av andre kvartal 2026. Samlet tunnallengde i prosjektet er om lag åtte kilometer og omfatter driftstunnel, adkomsttunnel til lukekammer, sandfang, trykktunnel, svingetunnel og tverrslagtunnel. Tunnelenes tverrprofil er planlagt til om lag 30 m², som gir et estimert volum prosjektert fastmasse (pfm³) på 240 000 m³, estimert til i overkant 300 000 prosjektert anbrakte kubikkmeter (pam³).

Anleggsarbeider i forbindelse med tunneldriving gir avrenning i form av en blanding mellom drivevann, vann fra innlekkasje og terrengvann ved tunnelpåhugg. Dette vannet inneholder ulike fraksjoner mineralsk suspendert stoff og sprengstoffrester, og vannet kan også ha avvikende pH fra hva som naturlig kan forventes i området som følge av eventuell bruk av sprøytebetong og

injeksjonsmasser. Tunnelvannet kan også inneholde oljerester fra eventuelle lekkasjer, drivstoffpåfylling og smøremidler.

I søknaden har ÅEVA belyst de ulike anleggsarbeidene i prosjektet og redegjort for ulike forurensningskomponenter som kan oppstå som følge av arbeidene. I dokumentasjonen tiltakshaver har sendt inn, er det vist til at de skal etablere rensesystemer som skal sikre sedimentasjon av mineralske partikler og oppsamling av oljeforbindelser. I søknaden foreslår tiltakshaver grenseverdier og overvåkning for aktuelle parametere som vist i tabell 2 og 3. Forslaget er basert på erfaring og utslippstillatelser fra andre tilsvarende prosjekter.

Tabell 2: Tiltakshavers forslag til utslippsgrenser fra rensenanlegg for tunnelvann

Tunnelutslipp			
Stasjoner	Partikler (mg SS/l)	pH	Olje
Tunneldriving tverrslag sør	Maks: 200	6-8,5	25
Tunnelrigg Øygard	Maks: 200	6-8,5	25

Tabell 3: Tiltakshavers forslag til grenseverdier i resipienter

Resipienter		
Stasjoner	Suspendert stoff (mg SS/l)	pH (maks)
Stasjon A Monn	20	8
Stasjon B Brelandsvatnet	20	8
Stasjon C Nåvatn	20	8

Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027, med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Avfallsforskriften

Avfallsforskriften inneholder forpliktende krav om håndtering av farlig avfall, og skal sikre at farlig avfall tas hånd om på en slik måte at det ikke skaper forurensning eller skade på mennesker eller dyr.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

FNs bærekraftsmål ble vedtatt høsten 2015 og består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. De handler om å oppnå bærekraftig utvikling langs tre dimensjoner: økonomisk, sosialt og miljømessig.

Norge er forpliktet til å jobbe for at verden når målene innen 2030. Regjeringens plan for å nå bærekraftsmålene i Norge er lagt frem i Meld. St. 40 (2020-2021) «Mål med mening».

Nasjonalt prioriterte stoffer

Forurensningsmyndighetene har et mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer (se vedlegg 1 i tillatelsen) med mål om at utslipp av slike stoffer blir stanset, jf. Klima- og miljødepartementet, «*Handlingsplan for ein giftfri kvardag 2021–2024*».

Tillatelser etter andre lowverk

NVE gav i vedtak datert den 3. februar 2017 konsesjon til tillatelse til oppgradering og utvidelse av Skjerkaanleggene og revisjon av konsesjonsvilkår i Mandalsvassdraget i Åseral kommune, omtalt som Åseralprosjektene.

Tillatelse til utfylling i vann må innhentes etter annet lowverk. Etablering av knuseverk er omfattet av forurensningsforskriften kapittel 30 og er meldepliktig.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

Vi viser til søknaden for en detaljert beskrivelse av tiltakene som omfattes av prosjektet og informasjon om de ulike riggplassene, utslippspunktene og resipientene.

Driving av tunneler medfører utslipp i vannfase bestående av suspenderte partikler, sprengstoffrester og eventuelt oljeforbindelser fra produksjonen som følge av drivstoffspill, slangebrudd og lignende. Anleggsvirksomheten er i seg selv også støyende og kan være til ulempe for omkringliggende støyfølsom bebyggelse.

Prosjektet er forholdsvis omfattende for vår region, og Statsforvalteren i Agder finner det hensiktsmessig å regulere anleggsarbeidene gjennom en utslippstillatelse.

Som følge av de mulige ulempene knyttet til utslipp fra tunneldrivingen, må tiltakshaver etablere rense- og overvåkningssystemer for å begrense den negative påvirkningen så langt det lar seg gjøre med rimelige midler.

Tiltakshaver må også sørge for at det foreligger rutiner som sikrer overholdelse av øvrig regelverk knyttet til bedriftens aktivitet, herunder oppbevaring av kjemikalier og håndtering av alle typer avfall, herunder også avfall av mineralsk opphav.

I hovedtrekk vil forurensningen i dette prosjektet samles i avrenningspunkter fra massetipper, tunneltverrslag, påslagsområder og byggegropa for kraftstasjonen. Tiltakshaver vil sette opp flere renseanlegg som vil samle opp forurenset vann fra tunneldriving og øvrige anleggsarbeider.

Det er tenkt etablert noen større steintipper på inntil 200 000 pam^3 . Det er ikke omsøkt egne grenseverdier for steintippene, men den samlede forurensningen fra massetipp og øvrig forurenset vann vil ledes til terreng for infiltrasjon, og aktuelle områder vil i noen grad tilpasses etter behov. Det vil være et overvåkingsprogram i resipientene som overvåker miljøtilstanden i anleggsperioden.

Suspendert stoff

Suspendert stoff vil kunne tilslamme elvestrekninger og andre vannforekomster nedstrøms utslippspunktet, og på den måten sterkt endre de fysiske forholdene for bunnlevende organismer. Dette kan for eksempel tette igjen hulrommene på elvebunnen hvor fiskerogn og yngel er avhengig av oksygenrike vannstrømmer og skjul. Finpartikulært løst stoff av mineralsk eller organisk opphav kan også redusere siktdyp og dermed lysgjennomgang i vannet. Dette kan endre organismers mulighet til å drive fotosyntese, som midlertidig kan redusere næringsomsetningen i resipienten.

Mange metaller fra berggrunnen og tilførte miljøgifter fra anleggsarbeidene binder seg til partikler og vil dermed kunne fjernes ved sedimentering i rensesystemet for å begrense spredning videre ut til resipient. Det foreligger fra tidligere delprosjekt en utslippstillatelse som har fastsatte grenseverdier for suspendert stoff. Vi mener vannforekomstene vil være tilstrekkelig beskyttet mot skade og ulemper ved å fastsette en likelydende utslippsgrense som for tidligere delprosjekt med tillatelsenr. 2017.0834.T, datert 17.11.2017, på 200 mg/l suspendert stoff.

Akkreditert metode for analyse av suspendert stoff måles ved stikkprøver, og det kan derfor være hensiktsmessig å etablere en korrelasjon mellom turbiditet og suspendert stoff gjennom kontinuerlig overvåkning av turbiditet i rensesystemet kombinert med stikkprøver som analyseres for suspendert stoff. Overvåkningen bør utstyres med risikobaserte alarmterskler knyttet til turbiditetsnivået.

Prøvetakingsfrekvensen kan deretter om ønskelig reduseres fra ukentlig til månedlig basis dersom det over tid er stabile forhold og resultater, og tiltakshaver gjennom kontinuerlig overvåking av turbiditet har etablert en sikker korrelasjon mellom turbiditet og suspendert stoff ut fra anlegget.

Våre erfaringer med tilsvarende anleggsprosjekter er at eventuell påvirkning i form av suspendert stoff i resipient etter at vannet har gjennomgått rensing er svært liten og i all hovedsak vil være påviselig gjennom en økt turbiditet. Turbiditeten vil være forårsaket av svært finkornede partikler, men dette vil i liten grad gi forhøyede verdier for suspendert stoff. For suspendert stoff i resipient etter rensing fastsetter vi en grenseverdi på 20 mg SS/l i Monn. For øvrige resipienter fastsetter vi grenseverdi til 10 mg SS/l, som følge av det mye større vannvolumet i resipienten.

Nitrogen og pH

Under støpearbeider eller annen bruk av sementprodukter som ved bruk av sprøytebetong eller injeksjonsmasser, vil pH i vannet ut fra anleggsområdene kunne være betydelig forhøyet. Utslipp av

vann med pH utenfor et normalt forekommende konsentrasjonsintervall kan i seg selv være skadelig for naturmiljøet.

For å redusere risiko for utslipp av vann med avvikende pH og for å sikre at mengden ammoniakk i vannet ikke overskrider miljøskadelige nivåer, stiller vi derfor vilkår om at pH skal ligge innenfor et gitt intervall som ikke medfører skade eller ulemper for resipienter i området.

Vanligvis er sprengstoffet som benyttes ved tunneldriving nitrogenbasert. Under tunneldriving og annen sprenging vil sprengstoffrester, i all hovedsak ammonium (NH_4^+) og nitrat (NO_3^-), løses i vann og transporteres med prosessvannet ut til resipient. Ved normal pH og temperatur vil ammoniakk (NH_3) og ammonium være i en likevekt forskjøvet mot ammonium, men ved økende pH og temperatur, vil likevekten forskyves mot ammoniakk, som er giftig for vannlevende organismer. Ved å overvåke pH i anleggsvannet og senke pH til et nivå hvor likevekten mellom ammoniakk og ammonium er forskjøvet mot ammonium, vil man kunne unngå giftvirkning på fisk.

Nitrogen har også en gjødselende effekt, selv om denne er begrenset i ferskvannssystemer av lavt fosfatinnhold i vannet. NIBIO har gjennom testforsøk vist at det er mulig å rense en vesentlig del av nitrogenet i avrenning fra sprengsteinfyllinger og tunneler. Statsforvalteren vurderer at tiltaksområdet er ikke lokalisert i et nedbørsfelt hvor eutrofiering er en aktuell utfordring. Vi finner det derfor ikke nødvendig å sette krav om rensing av nitrogen.

Tilgjengelige data for pH i tiltaksområdet viser at resipientene bærer preg av langtransportert forurensning i form av sur nedbør med redusert pH i overflatevann og bekkesystemer som resultat. Vanlige pH-nivåer i området ligger mellom 5,0 og 5,5. Tiltakshaver har foreslått utslippsgrenser for pH fra renseanleggene i intervallet 6,0-8,5, og øvre tillatte pH-verdi i innsjøene er foreslått satt til 8,0.

De foreslåtte grenseverdiene ut fra renseanleggene er tilfredsstillende til å unngå ammoniakkforgiftning i vannet, samtidig som en viss økt pH i utslippet sammenlignet med bakgrunnsverdiene i området anses som positivt for den generelle pH i området. Utslippene vil trolig ikke være av en slik størrelsesorden at pH i resipientene vil påvirkes i nevneverdig grad når grenseverdiene ut fra renseanleggene overholdes. Systemet for justering av pH skal være knyttet opp mot et alarmsystem.

Statsforvalteren mener det er hensiktsmessig å sette en grenseverdi for pH i Monn, men for de øvrige resipientene, mener vi det ikke er grunn til å fastsette høyere grenseverdi for pH enn bakgrunnsverdiene i resipientene. Utslipp som medfører skade eller ulempe vil ikke være tillatt, jf. forurensningsloven § 7 første ledd.

Oljeforbindelser

Under anleggsarbeider kan det oppstå oljeholdig utslipp fra lekkasjer fra maskiner og tanker for lagring av drivstoff, kjemikaliebruk under forskalingsarbeider, brudd på hydraulikksystemer og reparasjonsarbeider eller vask av maskinparken innenfor anleggsområdet. Tiltakshaver har søkt om en grenseverdi for olje lik 25 mg/l.

Bedriften skal gjennom sin internkontroll sikre at det foreligger rutiner som forebygger denne typen utslipp, hvilke tiltak som skal gjennomføres dersom forurensning oppstår og hvordan forurenset næringsavfall skal håndteres.

Erfaringsmessig viser analyseresultater fra nye og velfungerende oljeutskillere at mengden olje som slippes ut er svært lave. Vi velger derfor å sette grenseverdien for olje i dette prosjektet likt som i tilsvarende saker og andre større anleggsarbeider med en grenseverdi lik 5,0 mg/l i vannet ut fra renseanlegget.

Vaskeplasser og verksteder

Det tillates ikke etablert verksteder og vaskeplasser for maskinparken med direkte avrenning til resipient. Verksteder for anleggsmaskiner skal ha tett dekke. Vaskehaller skal ha tett dekke og ha installert oljeutskillere. Oljeutskilleren skal tilfredsstillere grenseverdien på 5,0 mg/l, jf. avsnittet om oljeforbindelser.

Det er ikke tillatt å vaske betongbiler, herunder også betongrenner og betongpumpesystemer, på anleggsområdet uten at vaskevannet ledes gjennom et renseanlegg med pH-justering. Alle grenseverdier i tillatelsen gjelder også for vaskevann fra betongbiler.

Avfallshåndtering

All tjenesteproduksjon og anleggsvirksomhet genererer avfall i ulike mengder av ulike fraksjoner. I tillatelsens vilkår er det gitt generelle føringer for hvilke krav som gjelder for avfallshåndtering.

Bedriften skal ha rutiner for oppsamling av plastrester, skytetråd og annet avfall som oppstår under anleggsarbeidene.

Overskytende løsmasser som oppstår under anleggsvirksomheten, herunder bunnrenskemasser og slam fra renseanlegg og sedimentasjonsdammer, defineres i henhold til forurensningsloven §§ 27 første ledd og 27a. som næringsavfall. Den som produserer avfallet plikter å bringe avfallet til avfallsanlegg med gyldig tillatelse, eller sørge for at avfallet gjennomgår gjenvinning, slik at det opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville ha blitt brukt, jf. forurensningsloven § 32.

For å sikre ivaretagelse av mineralske ressurser og en sirkulær økonomi, mener Statsforvalteren det i størst mulig grad bør tilrettelegges for fremtidig nyttiggjøring av rene steinmasser fra prosjektet, fremfor deponering av et masseoverskudd.

I tillatelsen har Statsforvalteren i Agder satt vilkår om at bedriften skal ha rutiner for prøvetaking av bunnrenskemasser og slam fra sedimentasjonsdammer og renseanlegg, slik at disse massene kan klassifiseres i henhold til Miljødirektoratets veileder «Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn» – TA 2553/2009. Masser som ikke overskrider normverdiene for forurenset grunn, kan fritt benyttes som rene masser i deponiene. dersom kriteriene for gjenvinning foreligger, jf. Miljødirektoratets veileder *Disponering av jord og steinmasser som ikke er forurenset*.

Masser som har verdier som overstiger normverdiene tillates ikke deponert eller gjenbrukt på annen måte i anleggsområdet uten at dette er gitt særskilt tillatelse til dette fra forurensningsmyndigheten. Bakgrunnen for dette er at det er forbudt å etablere nye lokaliteter med forurenset grunn uten at det er gitt tillatelse til dette etter forurensningsloven § 11.

Det er Miljødirektoratet som er forurensningsmyndighet i denne typen saker, men Statsforvalteren i Agder kan anmode om å få denne myndigheten delegert for enkeltsaker. Søknad om deponering av masser som overskrider normverdiene eller høyere må sendes inn i god tid før deponeringsbehovet oppstår, og det må minimum medfølge beskrivelse sortering, prøvetaking og klassifisering av

massene samt en risikovurdering av faren for spredning av forurensning fra arealene hvor massene er tenkt anbragt, og en begrunnelse for hvorfor man ikke ønsker å transportere massene til godkjent avfallsdeponi med gyldig tillatelse.

Støy

Avstanden til nærmeste støyfølsomme bebyggelse som ikke er innløst av tiltakshaver er oppgitt til å være en fritidsbolig 350 meter nordøst for tunnelverrslaget og en bolig 430 meter mot sørøst. For øvrige anleggsområder er avstanden til støyfølsom bebyggelse mer enn en kilometer. Vi har valgt å fastsette standard grenseverdier for støy knyttet til anleggsvirksomhet, jf. retningslinje for støy i arealplanlegging T-1442/2021. Støy som kilde til forurensning skal inngå i virksomhetens risikovurdering, og eventuelle klager på støy skal følges opp i virksomhetens avvikssystem.

Faktagrunnlag

Vurdering etter vannforskriften og naturmangfoldloven

Miljømålet i vannforskriften er at alle vannforekomster skal oppnå minst god økologisk og kjemisk tilstand.

I forbindelse med konsesjonsbehandlingen av tiltaket, ble det utarbeidet en fagrapport om konsekvenser for ferskvannsbiologi (rapport nr. 145601-8, Sweco 2012), og senere har det blitt utarbeidet en fiskebiologisk undersøkelse i området (NINA-rapport 1995, Hesthagen et. al., 2021) med informasjon om vannkvalitet.

Resipienter som blir berørt av tiltaket er Bredlandsvannet (vannforekomst-ID 022-116-L), Monn (vannforekomst-ID 022-359-R) og Nåvatn (vannområde-ID 022-7657-L).

Bredlandsvatnet er næringsfattig og har dårlig miljøtilstand. Vannet bærer preg av forurensningsproblematikk og at vannet fra Monn er ført bort i kraftproduksjonsøyenmed. Monn har økologisk moderat tilstand preget av forurensning og kraftproduksjon. Siden 2021 har det vært en minstevannføring på 0,4 m³/s i perioden mai-september og 0,2 m³/l resten av året. Nåvatn er et magasin ved utløpet av overføringstunnelen fra Langevatn. Den økologiske tilstanden er moderat basert på forurensningsproblematikk og kraftproduksjon. Det er ikke registrert rødlistearter i bunndyrsamfunnene, og det ligger heller ikke inne andre funn i artskart som er relevante for påvirkningen fra tiltaket.

I og med at NVE har gitt konsesjon til kraftverket, så har samfunnsnyttene ved kraftutbyggingen blitt vurdert til å være større enn eventuelle ulemper utbyggingen vil medføre etter ferdigstilling, jf. forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) §§ 4 og 12.

Ved å sette vilkår knyttet til utslippene fra anleggsfasen, har Statsforvalteren lagt til grunn at § 12 i vannforskriften ikke kommer til anvendelse for de utslippsrelaterte påvirkningene.

NVE har i sin konsesjonssak vurdert samfunnsnyttene av tiltaket. Kunnskapsgrunnlaget for å vurdere utslippet fra anleggsfasen vurderes å være tilstrekkelig til å treffe en beslutning, og naturmangfoldloven § 9 om «føre var»-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse. Utslippsstillatelsens vilkår er ment å sikre at bedriften gjennomfører nødvendige tiltak for å forhindre skader på og ulemper for naturmiljøet, jf. tidligere avsnitt om ulike forurensningskomponenter. Dette faller inn under naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

Høring av søknaden

Søknaden ble sendt på høring til berørte interesser og kunngjort i avisene Setesdølen og Fædrelandsvennen. Høringsperioden var i perioden 23. august til 4. oktober 2024. I løpet av høringsperioden kom det inn én merknad, og i denne var det ingen kommentarer som medførte behov for videre oppfølging. Følgelig har vi ikke bedt om kommentarer til høringsinnspillet fra søker.

Oversendelse av utkast til tillatelse

Utkast av tillatelsen er sendt til bedriften i brev datert 10. februar 2025.

Søkers tilbakemelding på utkast

Å Energi Vannkraft AS kommenterte utkastet kort i e-post datert 17. februar 2025. Utover to merknader til kildehenvisning og tabellnummerering hadde Å Energi Vannkraft AS ingen vesentlige merknader til det oversendte utkastet.

Statsforvalterens oppfølging av innspill fra søker

Vi oppdaterte de endelige dokumentene i henhold til innspillene fra søker.

Konklusjon

Statsforvalteren i Agder har behandlet søknaden om utslippstillatelse fra midlertidig anleggsvirksomhet, og vi har sammenholdt de forurensningsmessige ulemmene opp mot de samfunnsmessige fordelene ved tiltaket. Under forutsetning av at bedriften gjennomfører de avbøtende tiltakene som er beskrevet og at utslippene er innenfor de fastsatte grenseverdiene i utslippstillatelsen, vurderer vi at tiltaket ikke vil være til vesentlig ulempe for naturmiljøet. Vi gir derfor tillatelse til utslipp i forbindelse med midlertidige anleggsarbeider etter forurensningsloven § 11, jf. § 16. Statsforvalteren vil kunne følge opp anlegget ved tilsyn.

Klageadgang

Dersom det er noe i tillatelsen dere ønsker å klage på, kan dere sende klage til Miljødirektoratet.

Å Energi Vannkraft AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage innen tre uker fra dere har mottatt underretning om vedtaket, jf. forvaltningsloven § 28. Klagen bør være begrunnet og skal sendes til Statsforvalteren i Agder.

Å Energi Vannkraft AS kan også klage på vedtak om fastsettelse av gebyrsats til Miljødirektoratet innen tre uker etter at underretning om vedtaket er mottatt, jf. forurensningsforskriften § 41-5. En eventuell klage bør være begrunnet og skal sendes til Statsforvalteren i Agder. Bedriften må betale det fastsatte gebyret, og dersom en klage tas til følge vil det overskytende beløpet bli refundert fra Miljødirektoratet.

Med hilsen

Pia Karine Hem Molaug (e.f.)

Veronica Skjævestad

fung. miljøverndirektør
Seksjon forurensning

seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent

Tillatelse til utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet, Åseral Sør

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 4 til og med side 14.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Nøkkeldata

Bedrift	Å Energi Vannkraft AS avd Kristiansand
Postadresse for bedriften	Kjøita 18, 4630 KRISTIANSAND S
Org. nummer (bedrift)	877 428 982, eid av 882 973 972
Næringskode og bransje	35.111 Produksjon av elektrisk vannkraft
Type virksomhet	Utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet
Beliggenhet/gateadresse	Øygaard
Kommune og fylke	Åseral, Agder
Lokalisering av anlegg	UTM sone 32, øst:406054, nord: 6508574

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer: 2025.0149.T	Anleggsnummer: 4224.0033.01	
Tillatelse første gang gitt: 28.02.2025	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Veronica Skjævestad Faggruppeleder forurensning	Ole Martin Aanonsen Seniorrådgiver	

Innholdsfortegnelse

Tillatelse til utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet, Åseral Sør	1
1 Tillatelsens ramme.....	4
2 Generelle vilkår.....	4
2.1 Utslippsbegrensninger	4
2.2 Plikt til å overholde grenseverdier.....	4
2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold	5
2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	5
2.6 Internkontroll.....	5
3 Utslipp til vann.....	5
3.1 Utslippsbegrensninger	5
3.1.1 Utslipp fra punktkilder og grenseverdier i resipient.....	5
3.1.2 Utslippsreducerende tiltak	6
3.1.3 Drift og vedlikehold av renseanlegg.....	7
3.2 Sanitæravløpsvann	7
4 Grunnforurensning og forurensede sedimenter.....	7
5 Kjemikalier	8
6 Støy	9
7 Avfall	9
7.1 Generelle krav	9
7.2 Håndtering av avfall.....	10
7.2.1 Generelle krav til håndtering.....	10
7.3 Håndtering av bunnrensk fra tunnel og slam fra renseanlegg	10
8 Utslippskontroll og rapportering	11
8.1 Utslippskontroll	11
8.2 Kvalitetssikring av målingene	11
8.3 Program for utslippskontroll og resipientovervåking.....	12
8.4 Rapportering.....	12
8.4.1 Import av data til Vannmiljø	12
8.4.2 Rapportering til Statsforvalteren.	12
9 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	13
9.1 Miljørisikoanalyse.....	13
9.2 Forebyggende tiltak	13

9.3	Beredskap	13
9.4	Varsling av akutt forurensning	13
10	Tilsyn	14

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning knyttet til midlertidig anleggsvirksomhet fra utbygging av Åseral Sør-prosjektet i forbindelse med utbygging av Øygard kraftstasjon i Åseral kommune. Tillatelsen omfatter utslipp av rensed drifts- og drensvann fra tunneldriving og avrenning fra anleggs- og verkstedområder.

Å Energi Vannkraft AS skal drive om lag åtte kilometer tunnel, herunder driftstunnel, adkomsttunnel til lukekammer sandfang og trykktunnel, svingetunnel og tverrslagtunnel. Tunnelenes tverrslagsprofil er planlagt i om lag 30 m². Anleggsarbeidene omfatter også etablering av kraftstasjon, steintipper, riggområder og veianlegg i området.

Anleggsarbeidet er ventet starte i 2. kvartal 2026 og forventet anleggsperiode er om lag to år etter at tunneldrivingen er påbegynt.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 9. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 9.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 til 9 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.5 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 9.4.

2.6 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 9.1.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

3.1.1 Utslipp fra punktkilder og grenseverdier i resipient

Utslipp fra renseanlegg for tunnelvann og installerte oljeutskillere regnes som punktutslipp. Utslippsgrense for parameterne suspendert stoff, olje og pH ut fra renseanlegg og til resipient er fastsatt i tabell 1. I tabell 2 er det fastsatt hvilke grenseverdier som gjelder ved måling i resipient.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

Tabell 1: Grenseverdier for forurensning fra punktkilder.

Stasjoner	Partikler (mg SS/l)	pH	Olje
Tunneldriving tverrslag sør	200 mg SS/l (Ukesmiddelverdi)	6,0-8,5 (Kontinuerlig logging)	5 mg/l (Stikkprøver)
Tunnelrigg Øygaard	200 mg SS/l (Ukesmiddelverdi)	6,0-8,5 (Kontinuerlig logging)	5 mg/l (Stikkprøver)
Byggegrop kraftstasjon	200 mg SS/l (Ukesmiddelverdi)	6,0-8,5 (Kontinuerlig logging)	5 mg/l (Stikkprøver)
Øvrige oljeutskillere	-	-	5 mg/l (Stikkprøver)

Tabell 2: Grenseverdier for forurensning målt i resipient

Stasjoner	Suspendert stoff	pH (maks)
Stasjon A Monn	20 mg SS/l (Stikkprøver)	8 (Stikkprøver)
Stasjon B Brelandsvatnet	10 mg SS/l (Stikkprøver)	Bakgrunnsverdi (Stikkprøver)
Stasjon C Nåvatn	10 mg SS/l (Stikkprøver)	Bakgrunnsverdi (Stikkprøver)

Måling av grenseverdier fra punktkilder skal tas på representativ måte før vannet ledes til infiltrasjon i grunnen eller til resipient. Vannprøver skal tas ukentlig. Dersom resultatene er stabile over tid, kan frekvensen for prøvetaking reduseres til månedlig basis under forutsetning at renseanlegget kontinuerlig overvåker turbiditet og pH, og at tiltakshaver har etablert en sammenheng mellom turbiditet og suspendert stoff.

Forurensningsmyndigheten vil på bakgrunn av ny kunnskap eller ny teknologi kunne fastsette strengere grenser og/eller krav om målinger.

3.1.2 Utslipsreduserende tiltak

Tiltakshaver skal etablere tilstrekkelige renseløsninger og avbøtende tiltak for å redusere utslipp og spredning av partikler, partikkelbunden forurensning, olje og andre miljøgifter så langt det lar seg gjøre, slik at arbeidene ikke medfører skade på eller ulempe for miljøet. Anleggsområdet skal

opparbeides slik at forurensning fra det kan kontrolleres. Alle grenseverdier for utslipp skal overholdes for alt rensed vann i hele anleggsperioden.

Bedriften skal etablere rutiner for påfylling av drivstoff, vedlikehold av maskinpark mv. med det formål å redusere forurensning til grunn og resipient. Ved spill av drivstoff, oljeforbindelser eller andre kjemikalier, skal mest mulig samles opp og leveres til godkjent mottak. Absorbenter skal være tilgjengelige på steder der forurensning kan oppstå.

Det skal ikke etableres verksteder, vaskehaller og spyleplasser med direkte avrenning til resipient. Eventuelle vaskehaller og spyleplasser skal ha installert oljeutskiller. Verkstedhaller skal ha tett dekke.

Det er ikke tillatt å vaske betongbiler, herunder også betongrenner og betongpumpesystemer, på anleggsområdet uten at vaskevannet ledes gjennom et renseanlegg med pH-justering. Alle grenseverdier i tillatelsen gjelder også for vaskevann fra betongbiler.

Bedriften skal håndtere overvann i anleggsperioden slik at det ikke fører til skade eller ulempe for miljøet. Det skal gjennomføres avskjærende tiltak for å lede overvann rent gjennom anleggsområdet uten at overvannet bidrar til erosjon og spredning av partikkelforurensning til resipienten.

3.1.3 Drift og vedlikehold av renseanlegg

Drifts- og drensvannet fra tunneldrivingen skal ledes til konstruksjoner for sedimentering av partikler og annen rensing i henhold til punkt 3.1.1. Etter behandling i rensesystemene, ledes vannet til infiltrasjon eller til resipient.

Tiltakshaver må sikre at dimensjoneringen av rensesystemene er tilpasset anleggets maksimale tilførte vannmengde, slik at vannet har tilstrekkelig oppholdstid til at sedimentering kan finne sted i nødvendig omfang. Om nødvendig skal bedriften tilføre flokkuleringsmiddel eller gjennomføre andre tiltak for å sikre at vilkårene i utlippstillatelsen overholdes.

Bedriften må ta høyde for episoder med ekstremvær i sin risikovurdering og beredskapsplan, jf. punkt 9.1 i denne tillatelsen.

Bedriften skal ha skriftlige rutiner for kontroll av renseanordningene, herunder kalibrering av måleutstyr og rutiner for tømning av sedimentert materiale.

3.2 Sanitæravløpsvann

Åseral kommune er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra virksomheten.

4 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftens område og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriftens kapittel 2², eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Utfylling i vassdrag eller tiltak i forurensete sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriftens kapittel 22³.

5 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁴

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁵ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

² Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

³ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag

⁴ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

⁵ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

6 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Tabell 3: Grenseverdier for støykilder fra anleggsvirksomhet

Bygningstype	Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Søn-/hellig- dager (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$
Boliger, fritidsboliger, sykehus og pleieinstitusjoner	60 dB(A)	55 dB(A)	55 dB(A)	45 dB(A)
Skoler og barnehager	55 dB(A) $L_{pAekv(n)h}$			

L_{pAekvT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet samt lossing/lasting av råvarer og produkter.

Bedriften skal varsle naboer og nærliggende støyfølsom bebyggelse så tidlig som mulig, og varselet driftstid skal overholdes for å sikre forutsigbarhet for de berørte.

7 Avfall

7.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.⁶

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

⁶ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr. 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr. 931.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært ombrukes i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig uten urimelig kostnad gjenvinnes på annen måte.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

7.2 Håndtering av avfall

7.2.1 Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn tolv måneder.

I tillegg gjelder følgende:

- a. All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. punkt 2.6 Internkontroll og 9 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.
- b. Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret.
- c. Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- d. Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelse av farlige stoffer, skal lagres med nødvendig avstand.
- e. Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke⁷ med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

Bedriften skal ha rutiner for oppsamling av plastrester, skytetråd og annet avfall som oppstår under anleggsarbeidene.

7.3 Håndtering av bunnrensk fra tunnel og slam fra renseanlegg

Bunnrenskemasser fra tunnel og slam fra sedimenteringsanlegg og rensesystemer regnes som næringsavfall og skal håndteres i samsvar med forurensningsloven § 32.

Bedriften skal ta prøver av slam og bunnrenskemasser i henhold til skriftlige rutiner for dette. Dersom analyser viser at konsentrasjonen av helse- og/eller miljøskadelige stoffer ikke

⁷ Med tett dekke menes fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper.

overskrider normverdiene gitt i Miljødirektoratets veileder «Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn» – TA 2553/2009, kan massene disponeres fritt i anleggsområdet såfremt bruken er ansett å tilfredsstille kravene til gjenvinning av avfall, jf. forurensningsloven § 32 første ledd.

Dersom analysene viser at massene er forurenset (overskrider normverdiene), må massene leveres til godkjent avfallsanlegg med tillatelse til å håndtere denne typen masser.

Søknad om annen disponering av massene kan sendes til forurensningsmyndigheten. Søknaden må omfatte en begrunnelse for ønsket om bruk av masser i henhold til forurensningsloven § 32 annet ledd samt etablering av ny lokalitet med forurensning i grunnen, jf.

www.grunnforurensning.miljodirektoratet.no/veiledergrunnforurensning.pdf og må vise en risikovurdering for spredning av forurensning og risiko for skade på helse og miljø, redegjøre for prøvetaking, sortering og disponering og ha en begrunnelse for den omsøkte disponeringen.

Søknaden må sendes i god tid før behovet for deponering oppstår. Forurensningsmyndighet i denne typen saker er Miljødirektoratet.

8 Utslippskontroll og rapportering

8.1 Utslippskontroll

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene ved å gjennomføre målinger. Målinger kan bestå av prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i tabell 1 og 2 i tillatelsen.
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning.

For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

8.2 Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret ved å bruke akkrediterte laboratorier for analyse av prøvene. Laboratoriet må være akkreditert for den aktuelle analysen.

Målinger skal gjennomføres i henhold til Norsk Standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Måleprogrammet skal beskrive metode for å etablere en sammenheng mellom suspendert stoff og turbiditet, forslag til midlingstider og alarmgrenser mv.

8.3 Program for utslippskontroll og resipientovervåking

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utlippene, gjennomføringen av utslippskontrollen/resipientovervåkingen og kvalitetssikring av målingene.

I tillegg til prøvetaking og måling av parameterne i tabell 1 og 2, jf. vilkår 3.1.1, skal bedriften ta månedlige vannprøver, hvor følgende parametere skal inngå i målingene:

- pH
- Nitrat-N
- Ammonium-N
- Totalt nitrogen
- Totale hydrokarboner

Programmet for utslippskontroll/resipientovervåking skal holdes oppdatert.

Bedriften skal ta vare på alle prøveresultater og annen dokumentasjon fra utslippskontrollen/resipientovervåkingen. Opplysningene skal være tilgjengelige ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten, jf. forurensningsloven § 50.

Måleprogrammet for utslippskontroll og resipientovervåking skal sendes til Statsforvalteren i Agder før anleggsstart.

8.4 Rapportering

8.4.1 Import av data til Vannmiljø

Bedriften skal rapportere data fra analysene til databasen Vannmiljø (<https://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) minimum én gang per år.

8.4.2 Rapportering til Statsforvalteren.

Bedriften skal hvert halvår sende en kortfattet redegjørelse for prosjektets framdrift til Statsforvalteren i Agder. Rapporten skal inneholde:

- Prosjektets fremdrift
- Alle måledata fra prøvetakingen siste periode på excel-format og oppsummert i grafisk fremstilling
- En vurdering av målingene og beskrivelse av og årsak til eventuelle avvik fra tillatelsens vilkår.
- Hvilke avbøtende tiltak som er gjennomført med tanke på ytre miljø siste periode
- Eventuelle klager fra berørte naboer eller organisasjoner som gjelder ytre miljø og hvordan disse er fulgt opp.

Bedriften skal sende rapport til Statsforvalteren i Agder senest seks måneder etter at anleggsarbeidet er sluttført. Rapporten skal inneholde følgende:

- Beskrivelse av utført arbeid

- Oppsummering og vurdering av alle måledata fra anleggsperioden
- Samlet beskrivelse av og dokumentasjon på effekt og avbøtende tiltak som er gjennomført for å forhindre forurensning
- Samlet redegjørelse for eventuelle oppståtte avvik fra vilkår i tillatelsen, herunder begrunnelse for avvik og hvordan avvikene er fulgt opp.
- Bekreftelse på at alle relevante data er importert til databasen Vannmiljø, jf. punkt 8.4.1 i denne tillatelsen.

9 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1 Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

9.2 Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Dette gjelder både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

9.3 Beredskap

Bedriften skal om nødvendig på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreducerende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Hvis aktuelt, skal beredskapsplanen mot akutt forurensning øves minimum en gang per år.

9.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁸. Bedriften skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten på epost sfagpost@statsforvalteren.no i slike tilfeller.

⁸ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

10 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten, eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 14.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE

4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Perfluorheksansyre	PFHxA
2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Organiske UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
3-benzylidene-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2.1]heptan-2-one	3-BC